

СТАНОВИЩЕ

от д-р Гургана Кирилова Дачева – професор в СУ „Св.Климент Охридски“

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност „доцент“
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по: област на висше образование област на висше образование образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици - полски език)

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 92/18.11.2022 г. и в интернет-страница на Пловдивски университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологически факултет, като единствен кандидат участва Димитрина Георгиева Костадинова-Хамзе от ПУ „Паисий Хилендарски“.

Димитрина Хамзе е завършила висше образование с магистърска степен в Софийския университет „Св. Климент Охридски“, специалност “Славянска филология”, профил „Полонистика” през 1987 г. През 1995 след спечелен конкурс за редовен асистент по полски език в ПУ „Паисий Хилендарски” е назначена на трудов договор. През 1991 печели конкурс за редовна докторантура в областта на Теория на превода (Славянски езици), но не успява да защити по административни причини. Димитрина Хамзе е специализирала многократно в Полша (Варшава, Краков, Торун).

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

В конкурса за доцент Димитрина Хамзе се представя с хабилизационен труд (издадена книга) на тема Културата на пола в пословиците (върху материал от полската и българската паремиялогия), с две книги и 8 статии по проблематиката на хабилизационния труд. Всички те показват траен интерес към избраната тема, както и постоянство в разработването на проблематиката. Димитрина Хамзе работи като главен асистент в ПУ „Паисий Хилендарски“ и води лекции по **интеркултурна комуникация/ национални символи, история на Полша, речев етикет и делово общуване на език, теория на превода, стилистика и др. славистични дисциплини**. От представената справка става ясно, че е натоварена и много семинарни занятия, свързани с професионалната ѝ квалификация по полски език. Димитрина Хамзе взема активно участие и в дейностите на Катедра „Славистика“, както и в различни научни форуми (106 национални и международни).

Трудът на Димитрина Хамзе на тема **Културата на пола в пословиците (върху материал от полската и българската паремиялогия)** представлява интерес както за филолози, така и за културолози, тъй като разглежда поставения проблем по-скоро от културологична гледна точка. Разбира се, събраният материал (полски и български паремии във връзка с пола), както и подборът му, също има своя принос в обширната паремийна тема в научната литература.

Хабилитационният труд е в обем от 262 с., като се състои от уводни думи, три глави, заключение, ексцерпирани източници, използвана литература и приложение. Същинският текст е 224 с., а приложението е 38 с.

В уводните думи Димитрина Хамзе представя някои същностни страни на избраната от нея проблематика, изяснява целите и задачите на изследването, обосновава гледната си точка и уговаря някои важни страни на избора на интерпретация, като акцентира върху факта, че не прави съпоставителен лингвистичен анализ между полския и българския паремийен материал.

В първа глава – „Провербиалните изрази като смислови „променливи“, авторката разглежда оценката в провербиалните конструкции, аспектите на ценността и стереотипа, символната специфика на женското, ценностната диагностика на мъжкото и женското, релацията стереотип и пол, амплитудата на оценката в паремийните изрази – отразени и прецизно анализирани са основните компоненти на тази амплитуда (преклонението пред женската хубост, рефлексии за красотата, изневярата като компенсаторен механизъм и др.).

Наблюденията на Димитрина Хамзе са задълбочени, компетентни и интересни. Показват основен научен интерес към избраната проблематика и лекота във владенето на материала и изказа.

Във втора глава – „Конвергентни и дивергентни импулси в мъжко-женските релации“, авторката акцентира върху проблемите, свързани с подводните рифове на страстта като мнима конвергенция, любовната реактивност на европейския субект, брака като изпитание на предопределеността на междуполовите отношения. Много интересни са наблюденията на Димитрина Хамзе за мъжко-женските релации, свързани с конвергентните и дивергентните импулси. Анализите на различни поговорки от полската и българската култура обосновават нейните разсъждения.

В трета глава – Криптокомуникацията в междуполовите отношения, авторката разглежда важните проблеми за комуникацията като аксиологичен обект, ролята на демагогията в комуникативния процес, езика и контекста в единоборството на мъжко-женските отношения и др. Тук попадаме в паремийния лабиринт на извечните комуникативни отношения между мъже и жени, попадаме в контекста на сходни и противоположни гледища във времето както за жените, така и за мъжете. Анализите отново на конкретни паремии води до много добро структуриране на текста, както и до логическа последователност в изказаните тези. Димитрина Хамзе изяснява своите анализаторски възможности, които логично я водят до очаквания синтез. Съвсем на място и напълно закономерно авторката стъпва на теоретичните концепции за речевите актове на Остин и Сърл.

Заключението представя синтез на анализите на Димитрина Хамзе и доказва уменията ѝ да анализира и синтезира ексцерпирания материал, както и да привлече необходимите теоретични постановки, с които да обоснове наблюденията си. Темата е много интересна и извечна, тъй като отношенията между половете от хилядолетия са в центъра на интереса на човечеството. Това е тема, която е средищна за множество науки и интердисциплинарни полета, както става ясно и от изследването на Димитрина Хамзе: „Експлицитно или не, половата идентичност маркира огромен масив от пословици във всеки език.“

Библиографската осведоменост на Димитрина Хамзе по темата е отлична. В използваната литература са включени множество заглавия от световни и български изследователи.

Приложението се състои от ексцерпирания материал, като полските пословици и поговорки са преведени на български, което улеснява ориентирането в смисъла им. Наблюдава

се голямо сходство в мисленето на двата народа по отношението на пола и различните му роли в двете общества.

Научните приноси на Димитрина Хамзе са сериозни и безспорни.

3. Критични забележки и препоръки

Нямам критични забележки и препоръки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Идеите и научните приноси, реализирани в публикациите и хабилитационния труд на Димитрина Хамзе, единствен кандидат в конкурса за доцент по 2.1. Филология (Славянски езици - полски език), ДВ, бр. 92/18.11.2022 г., сериозните ѝ научни и професионални качества, справката ѝ за националните минимални изисквания за „доцент“ ми дават основание убедено да подкрепя избора на гл.ас.д-р Димитрина Хамзе в конкурса за доцент и смятам, че представените материали отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, на Правилника за прилагането му и на Правилника на ПУ „Паисий Хилендарски“. Ще гласувам убедено за избора на Димитрина Хамзе за доцент по 2.1. Филология (Славянски езици – полски език).

2.03.2023 г.

Изготвил становището:

(подпис)

Проф. д-р Гергана Дачева

(ак. дл., н. ст., име, фамилия)